

Ужгородського університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота»: збірник наукових праць. / гол. ред. І.В. Козубовська. – 2017. – Випуск 1 (40). – С. 213-216.

2. Сухомлинський В. О. Вибрані педагогічні твори : в 3 т. / В. О. Сухомлинський. – К., 1979. – Т.1. – 558 с.

УДК 373.2.04:17.022.1

ПИНЗЕНИК О. М., ФУЛИМ Т.М.
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ЗНАТЬ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ЗДО НА ОСНОВІ ВРАХУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ДИТИНИ

В умовах демократизації українського суспільства, змін, що відбуваються у суспільно-політичному житті країни важливого значення набуває розбудова освіти на гуманістичних і демократичних основах. Національна доктрина розвитку освіти декларує головною метою, ключовим показником і основним важелем сучасного прогресу розвиток людини, її творчих здібностей, інтересів і потреб. Тлумачення змісту людської гідності зазнало впливу різних факторів: позитивних (філософія, релігія, розвиток культури і цивілізації) та негативних (приниження людини, масові вбивства людей, тоталітарні, расистські та нацистські ідеології, а також збудовані на них політичні системи).

Розвиток гармонійної особистості неможливий без сформованості у неї моральних цінностей. Адже особистість, яка постійно опиняється у ситуації знецінення чи приниження, перестає усвідомлювати власну значущість, набуваючи комплексу меншовартості, що створює сприятливий ґрунт для маніпуляцій з боку інших. Альтернативою такому ходу подій є особистісний саморозвиток, усвідомлення унікальності та неповторності власної особистості, і, як наслідок, переживання почуття власної гідності.

Готувати особистість до дотримання правил моральних цінностей варто ще на етапі дошкільного дитинства. Актуальність проблеми моральних цінностей та виховання зумовлена кризою сучасного суспільства, в якому сталося розмивання моральних норм, значущості інституту сім'ї, духовних цінностей, що ускладнює процес морального становлення дітей дошкільного і шкільного віку. Моральне виховання сприяє формуванню гармонійної особистості, яка усвідомлює моральні норми і цінності, що визначають основу стосунків між людьми в суспільстві.

Ретроспективний аналіз наукових праць дав можливість зробити висновок, що питання морального виховання особистості займає досить вагоме місце серед вітчизняних та зарубіжних учених, таких, як: В. Безпалько, Є. Барбіна, Ф. Гоноболін, С. Гончаренко, Т. Ільїна, Н. Кузьміна, Н. Ничкало, Д. Пащенко, А. Піскунов, В. Сластьонін та ін.

Погляди щодо сутності почуття власної гідності представлені у працях В. Бойко, В. Гарбузова, Н. Коваленко (репрезентують психофізіологічний підхід), Г. Бандзеладзе, М. Бердяєва (філософський підхід); К. Золотухіної-Аболіної, В. Франкла, Е. Фромма (гуманістичний підхід); А. Адлера, З. Фрейда,

К. Хорні (психоаналітичний підхід); І. Беха, В. Рибалки (соціально-психологічний підхід).

Проблематика формування почуття людської гідності особистості стала предметом досліджень Н. Дятленко, І. Костюк, О. Кульчицької, І. Ралько, В. Сухомлинського та ін. У педагогіці почуття власної гідності розглядається Н. Третяк як моральне особистісне утворення, Н. Ємузовою – емоційно-оцінне ставлення, Г. Волковою – позитивне емоційно виражене ставлення до власної високої моральної самооцінки [1].

Зміна ціннісних пріоритетів суспільства ставить перед системою освіти якісно нові вимоги до виховання підростаючого покоління. Формування моральних цінностей у дітей дошкільного віку є надважливим для сучасного українського суспільства, зорієнтованого на демократичні цінності, високий рівень патріотизму та осмислену громадянську позицію молоді. Проте це не є вигадкою наших сучасників чи винаходом сьогодення. Можна підкреслити, що у педагогічній науці моральні цінності, почуття людської гідності інтерпретуються як результат духовно-морального, діалогічного виховання, яке обумовлює формування духовності людини (Г. Батищев, К. Роджерс та ін.) [2].

Умови для виховання почуття людської гідності у дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку розглядаються в педагогічних системах Ш. Амонашвілі, В. Сухомлинського, Є. Ільїна, С. Лисенкової та ін.

При цьому важливого значення набуває проблема підготовки майбутнього вихователя дітей дошкільного віку до організації навчально-виховного процесу з урахуванням моральних цінностей дитини, адже актуальність проблеми моральних цінностей та виховання зумовлена кризою сучасного суспільства, в якому сталося розмивання моральних норм, значущості інституту сім'ї, духовних цінностей, що ускладнює процес морального становлення дітей дошкільного і шкільного віку. Моральне виховання сприяє формуванню гармонійної особистості, яка усвідомлює моральні норми і цінності, що визначають основу стосунків між людьми в суспільстві.

В умовах правильного виховання у дітей старшого дошкільного віку розвивається вміння керуватися в своїй поведінці моральними мотивами, що приводить до становлення основ моральної спрямованості особистості. У цьому процесі важливу роль відіграє те, що розвиваються моральні почуття, які в старшому дошкільному віці стають більш багатими за змістом. Разом з тим вміння свідомо керувати своїми почуттями представляє для старших дошкільнят достатню труднощі, тому поведінка дітей вимагає постійної уваги вихователів закладів дошкільної освіти.

Першочерговими питаннями при цьому є чітке знання майбутніми фахівцями планування навчально-виховного процесу, використання методів та форм організації роботи, метою якої є формування моральних цінностей дитини.

Література

1. Чиренко Н.В. Середовище дитячого об'єднання як чинник виховання власної гідності дитини / Н.В. Чиренко // Формування світоглядної позиції підлітків у дитячих

об'єднаннях : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 16-17 листопада 2011 р.) / Інститут проблем виховання НАПН України. – К. : Університет менеджменту освіти НАПН України, 2011. – С.70-74.

2.Хоружа Л.Л. Етичний розвиток педагога : навчальний посібник / Людмила Леонідівна Хоружа. – К. : Академвидав, 2012. – 208 с. – (Серія «Альма-матер»).

УДК 37.011.3-051:78.036.2

ПОДКОПАЄВА Л.Й.
Мукачівський державний університет

ЕСТЕТИКА МУЗИЧНОГО ІМПРЕСІОНІЗМУ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА

На сучасному етапі розвитку музичної педагогіки гостро постає питання розвитку мислення особистості взагалі і художньо-образного зокрема. Науково технічний прогрес, перевантажений інформаційний простір, негативно впливають на здатність людини просто міркувати, не кажучи вже про можливість мислити художніми образами. У вищезазначеному складному психічному процесі, в основі є кількість і якість прочитаної літератури, поезії, сприймання та вивчення образотворчого, музичного, театрального мистецтва. Однак, гармонійний розвиток особистості опинився на межі зникнення через доступність інформації в мережі інтернет, яка призвела до того, що знання стали поверховими і знівельованими, відпала необхідність запам'ятовувати, аналізувати, думати образами.

У такій складній ситуації перед педагогом постає дуже непросте завдання розвивати мислення і культуру учнів, навчити вчитися та керувати нескінченним потоком інформації і вибрати з нього найкраще для свого розвитку. Тому, в першу чергу, педагог-музикант повинен розвивати власне художньо-образне мислення, та інтелект щоб своїм прикладом стимулювати учнів. На нашу думку, цього можливо досягнути засобами естетики музичного імпресіонізму, адже саме в даному напрямі органічно втілений взаємозв'язок різних видів мистецтва: живопису, літератури, музики. Імпресіонізм з його змістом, символами та образами може сприяти формуванню думаючої персони з розвинутим художньо-образним мисленням.

Імпресіонізм як одна з течій модернізму виник у Франції в кінці ХІХ – початку ХХ століття. Застосування терміну «імпресіонізм» до музики багато в чому умовне – оскільки основним завданням музики і є вираження певних емоційних станів та переживань. Музика імпресіоністів така ж поетична, як і живопис але більш виразна. Вона проявляється через прагнення передати настрої композитора і емоції, які є для нього самого та слухачів певними символами. Якщо порівнювати з імпресіоністичним живописом, який прагнув відобразити враження, то музика в цьому стилі прагнула викликати враження у слухачів за допомогою алюзій, тонких психологічних нюансів, моменти гострих конфліктів та соціальних суперечностей в ній обходяться, натомість культивується захоплене ставлення до життя в гармонії з природою. Імпресіоністична музика включає в себе старовинні наспіви та елементи джазу,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>